

OBSAH:

1. DIDAKTIKA DĚJEPISU JAKO VĚDNÍ DISCIPLÍNA	10
1.1. VYMEZENÍ POJMU	10
1.2. MÍSTO DIDAKTIKY DĚJEPISU V SYSTÉMU VĚDNÍCH DISCIPLÍN	10
1.3. HISTORICKÝ VÝVOJ DIDAKTIKY DĚJEPISU	11
1.4. SOUČASNÝ STAV DIDAKTIKY DĚJEPISU	12
1.5. ŠKOLNÍ DĚJEPIS.....	12
2. VÝVOJ DĚJEPISNÉHO VYUČOVÁNÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH I	13
2.1. OSVÍCENSKÉ REFORMY ŠKOLSTVÍ – CHARAKTERISTIKA	14
2.2. VŠEOBECNÝ ŠKOLNÍ ŘÁD (SCHULPATENT) – 1774.....	14
2.3. VÝUKA DĚJEPISU PO VYDÁNÍ SCHULPATENTU	15
2.4. NEJSTARŠÍ DĚJEPISNÉ UČEBNICE	15
2.5. EXNER-BONITZOVA REFORMA STŘEDNÍHO ŠKOLSTVÍ.....	16
2.6. REFORMA STŘEDNÍHO ŠKOLSTVÍ V ROCE 1908 (MARCHETOVA)	16
2.7. VZDĚLÁVÁNÍ DÍVEK	17
2.8. TZV. HASNERŮV ZÁKON – ZÁKLADNÍ ŠKOLSKÝ ZÁKON (1869).....	17
2.9. VÝUKA DĚJEPISU VE DRUHÉ POLOVINĚ 19. STOLETÍ.....	18
3. VÝVOJ DĚJEPISNÉHO VYUČOVÁNÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH II	20
3.1. ÚPRAVY V SYSTÉMU ŠKOLSTVÍ V OBDOBÍ PRVNÍ REPUBLIKY	20
3.2. DĚJEPISNÉ VYUČOVÁNÍ V OBDOBÍ PRVNÍ REPUBLIKY	20
3.3. POKUSNÉ REFORMNÍ ŠKOLSTVÍ V OBDOBÍ PRVNÍ REPUBLIKY	21
3.4. ŠKOLSTVÍ A VÝUKA DĚJEPISU ZA PROTEKTORÁTU	22
3.5. PROMĚNY ŠKOLSTVÍ A MÍSTO DĚJEPISU V SYSTÉMU PO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE	23
3.6. ZAVÁDĚNÍ TZV. NOVÉ KONCEPCE	24
3.7. VÝUKA DĚJEPISU V KONTEXTU ZMĚN 90. LET	25
4. SOUČASNÉ TRENDY V DĚJEPISNÉM VYUČOVÁNÍ	26
4.1. MÍSTO DĚJEPISU V SYSTÉMU ŠKOLNÍCH DISCIPLÍN	26
4.2. POJETÍ ŠKOLNÍHO DĚJEPISU	27
4.3. DŮRAZ NA KLÍČOVÉ (CÍLOVÉ) KOMPETENCE	27
4.4. ODKLON OD „BEZVĚDOMOSTNÍHO VYUČOVÁNÍ“	28
4.5. PLURALITNÍ A MULTIPERSPEKTIVNÍ CHARAKTER DĚJEPISU	28
4.6. TRENDY V OBSAHU UČIVA	29
4.7. DŮRAZ NA ŽIVOTNÍ ZKUŠENOST ŽÁKŮ	29
5. VÝUKA DĚJEPISU V ZAHRANIČÍ	30
5.1. POSTAVENÍ DĚJEPISU V SYSTÉMU ŠKOLNÍCH PŘEDMĚTŮ	30
5.2. ZAHRANIČNÍ MODEL Y DĚJEPISNÉHO VÝKLADU	30
5.3. EVROPSKÁ DIMENZE VE VÝUCE DĚJEPISU V ZAHRANIČÍ.....	31
6. CÍLE DĚJEPISNÉ VÝUKY	33
6.1. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA CÍLŮ V DĚJEPISNÉM VYUČOVÁNÍ	33
6.2. KLASIFIKACE VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍCH CÍLŮ.....	34
7. DĚJEPISNÉ KURIKULUM	37
7.1. POJMOVÉ VYMEZENÍ.....	37
7.2. KURIKULÁRNÍ DOKUMENTY	38
7.3. DĚJEPISNÉ OSNOVÁNÍ A JEHO ZÁKLADNÍ TYPY	39
7.4. CÍLE A OBSAH DĚJEPISNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ V ZAHRANIČÍ.....	40

8. OBSAH DĚJEPISNÉHO VYUČOVÁNÍ	41
8.1. TERMINOLOGICKÉ VYMEZENÍ	41
8.2. SPECIFIKA UČIVA DĚJEPISU	42
8.3. VÝBĚR DĚJEPISNÉHO UČIVA.....	43
8.4. OBTÍŽNOST DĚJEPISNÉHO UČIVA	43
9. UČEBNICE DĚJEPISU. JEJÍ FUNKCE A STRUKTURNÍ PRVKY	44
9.1. DEFINICE	44
9.2. DIDAKTICKÉ FUNKCE UČEBNICE.....	45
9.3. DIDAKTICKÁ VYBAVENOST UČEBNICE – STRUKTURA UČEBNICE.....	46
9.4. PRACOVNÍ SEŠIT	47
10. VÝZKUM A HODNOCENÍ DĚJEPISNÝCH UČEBNIC	48
10.1. VÝZKUM UČEBNIC.....	48
10.2. HODNOCENÍ UČEBNIC DĚJEPISU.....	48
10.2.1. EVALUACE NA ZÁKLADĚ ANALÝZY STRUKTURNÍCH PRVKŮ UČEBNICE.....	49
10.2.2. VLASTNOSTI TEXTU UČEBNIC.....	49
10.2.3. PROBLÉM TRANSFORMACE VĚDECKÉHO OBSAHU DO UČEBNICE.....	50
10.2.4. HODNOCENÍ OBSAHU UČEBNIC.....	50
10.3. SCHVALOVÁNÍ UČEBNIC	51
11. VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROCES. OSOBNOST UČITELE DĚJEPISU	51
11.1. VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROCES.....	52
11.2. OBECNÝ PROFIL UČITELE DĚJEPISU	52
11.3. UČITELOVO POJETÍ VÝUKY.....	54
12. DIDAKTICKÁ ANALÝZA UČIVA	55
12.1. PLÁNOVÁNÍ UČIVA.....	55
12.2. DIDAKTICKÁ ANALÝZA UČIVA	55
13. VYUČOVACÍ FORMY VE VÝUCE DĚJEPISU	57
13.1. DEFINICE.....	57
13.2. VYUČOVACÍ FORMY PODLE TYPU DIDAKTICKÉ INTERAKCE.....	58
13.2.1. INDIVIDUÁLNÍ VYUČOVÁNÍ	58
13.2.2. SKUPINOVÉ VYUČOVÁNÍ	58
13.2.3. HROMADNÉ VYUČOVÁNÍ.....	59
13.2.4. DALŠÍ VYUČOVACÍ FORMY	59
13.3. VYUČOVACÍ FORMY VE TŘÍDĚ.....	59
13.4. MIMOTŘÍDNÍ VYUČOVACÍ FORMY	60
14. INTERDISCIPLINÁRNÍ VAZBY. PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ	61
14.1. VÝZNAM INTERDISCIPLINÁRNÍ DIMENZE ŠKOLNÍHO DĚJEPISU	61
14.2. VAZBY DĚJEPISU K JEDNOTLIVÝM ŠKOLNÍM PŘEDMĚTŮM	62
14.3. PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ.....	63
15. METODY DĚJEPISNÉHO VYUČOVÁNÍ	65
15.1. POJETÍ VÝUKOVÉ METODY	65
15.2. KLASIFIKACE VÝUKOVÝCH METOD.....	66
15.2.1. OBECNÁ TYPOLOGIE VÝUKOVÝCH METOD.....	66
15.2.2. TYPOLOGIE VÝUKOVÝCH METOD Z HLEDISKA SPECIFIK DĚJEPISNÉHO VYUČOVÁNÍ.....	68
15.3. VYBRANÉ VÝUKOVÉ METODY	69

16. DIDAKTICKÁ MÉDIA V DĚJEPISNÉM VYUČOVÁNÍ	71
16.1. VÝZNAM DIDAKTICKÝCH MÉDIÍ PRO VÝUKU DĚJEPISU	71
16.2. KLASIFIKACE DIDAKTICKÝCH MÉDIÍ	71
16.3. MODERNÍ EDUKAČNÍ MÉDIA	73
16.4. DIDAKTICKÁ TECHNIKA	73
17. TEXTOVÁ MÉDIA A JEJICH CHARAKTERISTIKA	74
17.1. KLASIFIKACE TEXTOVÝCH MÉDIÍ	74
17.2. ODBORNÁ HISTORICKÁ LITERATURA	75
17.3. POPULÁRNĚ NAUČNÁ LITERATURA	75
17.4. HISTORICKÁ PUBLICISTIKA	76
17.5. LITERATURA FAKTU	76
17.6. MEMOÁROVÁ LITERATURA	77
17.7. LITERÁRNÍ OBRAZY UDÁLOSTÍ	78
18. DIDAKTIZOVANÉ PÍSEMNÉ PRAMENY	79
18.1. PÍSEMNÉ PRAMENY A JEJICH KLASIFIKACE.....	79
18.2. VYUŽITÍ PÍSEMNÝCH PRAMENŮ VE VÝUCE DĚJEPISU	80
19. KRÁSNÁ A POPULÁRNĚ NAUČNÁ LITERATURA VE VÝUCE DĚJEPISU	82
19.1. VÝZNAM HISTORICKÉ LITERATURY	82
19.2. ODBORNÁ LITERATURA VE VÝUCE DĚJEPISU	83
19.3. VYUŽITÍ POPULÁRNĚ NAUČNÉ LITERATURY V DĚJEPISNÉM VYUČOVÁNÍ.....	83
19.4. KRÁSNÁ LITERATURA JAKO ZDROJ HISTORICKÉHO POZNÁNÍ.....	84
19.5. PRÁCE S KRÁSNOU LITERATUROU VE VÝUCE DĚJEPISU.....	85
20. ORAL HISTORY	87
20.1. POJEM.....	87
20.2. ORAL HISTORY VE VÝUCE DĚJEPISU.....	88
21. PRÁCE S HMOTNÝMI PRAMENY VE VÝUCE DĚJEPISU	91
21.1. TERMINOLOGICKÉ VYMEZENÍ	91
21.2. SPECIFIKA VYUŽITÍ HMOTNÉHO PRAMENE V RÁMCI DĚJEPISNÉ VÝUKY	92
21.3. SBĚR HMOTNÝCH PRAMENŮ	93
21.4. PRÁCE S HMOTNÝMI PRAMENY V DĚJEPISNÉM VYUČOVÁNÍ	93
21.5. STAVEBNÍ PAMÁTKA A PAMÁTNÍK	94
22. VIZUÁLNÍ MÉDIA. OBRAZ V DĚJEPISNÉM VYUČOVÁNÍ	96
22.1. VÝZNAM VIZUÁLNÍCH PRAMENŮ	96
22.2. TYPOLOGIE VIZUÁLNÍCH MÉDIÍ	97
22.3. DIDAKTICKÝ ASPEKT – VYUŽITÍ VIZUÁLNÍCH MÉDIÍ V DĚJEPISNÉ VÝUCE.....	98
22.4. ANALÝZA A INTERPRETACE OBRAZU.....	98
22.5. DALŠÍ MOŽNOSTI PRÁCE S VIZUÁLNÍMI PROSTŘEDKY	99
23. FOTOGRAFIE V DĚJEPISNÉM VYUČOVÁNÍ	100
23.1. POJEM, VLASTNOSTI A TYPOLOGIE	101
23.2. HISTORICKÁ FOTOGRAFIE.....	102
23.3. DIDAKTICKÉ VYUŽITÍ HISTORICKÉ FOTOGRAFIE.....	102
24. HISTORICKÁ KARIKATURA	105
24.1. PŮVOD, DEFINICE A ZNAKY	105
24.2. HISTORICKÁ KARIKATURA	106
24.3. SYMBOLIKA V KARIKATURÁCH	107
24.4. PRÁCE S HISTORICKOU KARIKATUROU VE VÝUCE DĚJEPISU.....	107

25. PLAKÁT V DĚJEPISNÉM VYUČOVÁNÍ	110
25.1. PLAKÁT JAKO ZDROJ HISTORICKÉHO POZNÁNÍ.....	110
25.2. PRÁCE S PLAKÁTEM V DĚJEPISNÉM VYUČOVÁNÍ.....	111
26. KOMIKS V DĚJEPISNÉM VYUČOVÁNÍ	113
26.1. KOMIKS JAKO GRAFICKÁ LITERATURA.....	113
26.2. HISTORICKÝ KOMIKS.....	114
26.3. VYUŽITÍ KOMIKSU V DĚJEPISNÉM VYUČOVÁNÍ.....	114
27. AUDITIVNÍ A AUDIOVIZUÁLNÍ MÉDIA	116
27.1. VÝZNAM AUDITIVNÍCH MÉDIÍ.....	117
27.2. ZVUKOVÝ DOKUMENT.....	117
27.3. HUDBA A PÍSEŇ V CENTRU POZORNOSTI DĚJEPISNÉ VÝUKY.....	118
27.4. ROZHLASOVÉ HRY.....	119
27.5. AUDIOVIZUÁLNÍ MÉDIUM – TELEVIZE.....	120
28. FILM A ŠKOLNÍ DĚJEPIS	121
28.1. FILM JAKOŽTO HISTORICKÝ PRAMEN.....	121
28.2. VYUŽITÍ FILMU V DĚJEPISNÉM VYUČOVÁNÍ.....	122
29. GRAFICKÁ MÉDIA	125
29.1. VÝZNAM GRAFICKÝCH MÉDIÍ V DĚJEPISNÉM VYUČOVÁNÍ.....	125
29.2. ČASOVÁ PŘÍMKA.....	126
29.3. VYUŽITÍ KARTOGRAFICKÝCH PROSTŘEDKŮ VE VÝUCE DĚJEPISU.....	127
29.3.1. HISTORICKÁ A DĚJEPISNÁ MAPA.....	127
29.3.2. HISTORICKÝ KARTOGRAM.....	129
29.4. VYUŽITÍ STATISTICKÝCH ÚDAJŮ VE VÝUCE DĚJEPISU.....	129
30. VYUŽITÍ MODERNÍCH TECHNOLOGIÍ VE VÝUCE DĚJEPISU	131
30.1. DIDAKTICKÉ ASPEKTY PRÁCE S VÝPOČETNÍ TECHNIKOU.....	132
30.2. CD-ROM V DĚJEPISNÉM VYUČOVÁNÍ.....	133
30.3. VYUŽITÍ INTERNETU VE VÝUCE DĚJEPISU.....	134
31. KOMUNIKACE A PREZENTACE VÝSLEDKŮ VÝUKY	137
31.1. DISKUZE.....	137
31.2. PREZENTACE VÝSLEDKŮ VÝUKY.....	138
31.3. DALŠÍ PŘÍKLADY PREZENTACE VÝSLEDKŮ VÝUKY.....	139
32. DIDAKTICKÉ TESTY	141
32.1. VYMEZENÍ POJMU.....	141
32.2. DRUHY TESTŮ.....	141
32.3. VLASTNOSTI DOBRÉHO DIDAKTICKÉHO TESTU.....	143
32.4. DRUHY TESTOVÝCH ÚLOH.....	143
32.5. ZÁSADY PLATNÉ PRO SESTAVOVÁNÍ TESTOVÝCH ÚLOH.....	145
32.6. ZÁSADY HODNOCENÍ DIDAKTICKÝCH TESTŮ.....	145
33. MATURITNÍ ZKOUŠKA Z DĚJEPISU	146
33.1. DOSAVADNÍ STRUKTURA MATURITNÍ ZKOUŠKY Z DĚJEPISU.....	146
33.2. REFORMA MATURITNÍ ZKOUŠKY V ČESKÉ REPUBLICCE.....	147
33.3. MATURITNÍ ZKOUŠKA Z DĚJEPISU.....	148
34. HISTORICKÉ VĚDOMÍ A HISTORICKÁ KULTURA	150
34.1. HISTORICKÁ KULTURA.....	150
34.2. KATEGORIE HISTORICKÉ KULTURY.....	150
34.3. MEZINÁRODNÍ VÝZKUM MLÁDEŽ A DĚJINY.....	151

35. HISTORICKÉ MÝTY A STEREOTYPY VE VÝUCE DĚJEPISU	153
35.1. DEFINICE STEREOTYPU	154
35.2. HLAVNÍ ZNAKY STEREOTYPU	154
35.3. FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ UTVÁŘENÍ STEREOTYPU	155
35.4. HISTORICKÝ STEREOTYP	155
35.5. ÚLOHA DIDAKTIKY DĚJEPISU V PŮSOBNÍ NA PODOBU STEREOTYPŮ	156
36. ETNICKÉ STEREOTYPY VE VĚDOMÍ STUDUJÍCÍ MLÁDEŽE	157
36.1. ČESKÉ HISTORICKÉ MÝTY	157
36.2. ČESKÝ AUTOSTEREOTYP	158
36.3. HETEROSTEREOTYP ČECHA VE VĚDOMÍ VYBRANÝCH EVROPSKÝCH NÁRODŮ.....	159
36.4. OBLIBA EVROPSKÝCH NÁRODŮ A JEJICH HETEROSTEREOTYPY VE VĚDOMÍ ČESKÉ STUDUJÍCÍ MLÁDEŽE.....	160
37. VÝZKUM V DIDAKTICE DĚJEPISU	162
37.1. VÝZKUMNÉ METODY V DIDAKTICE DĚJEPISU.....	162
37.2. ZÁSADY EMPIRICKÉHO VÝZKUMU	163
37.3. DOTAZNÍK	164
38. EVROPSKÁ DIMENZE VE VÝUCE DĚJEPISU	165
38.1. HISTORICKÝ VÝVOJ.....	166
38.2. DEFINICE	166
38.3. CÍLE EVROPSKÉ DIMENZE	166
38.4. PŘÍSTUPY K REALIZACI EVROPSKÉ DIMENZE.....	167
38.5. SPECIFIKA EVROPSKÉ DIMENZE VE VÝUCE DĚJEPISU	168
39. REGIONÁLNÍ DĚJINY V DĚJEPISNÉM VYUČOVÁNÍ	170
39.1. TERMINOLOGICKÉ VYMEZENÍ	170
39.2. DIDAKTICKÉ VYUŽITÍ REGIONÁLNÍ HISTORIE	171
39.3. VYUČOVACÍ FORMY VHODNÉ PRO VÝUKU REGIONÁLNÍCH DĚJIN.....	171
39.4. KULTURNÍ A HISTORICKÉ INSTITUCE V REGIONU.....	172
40. GENDEROVÁ TEMATIKA A HISTORIE DĚTSTVÍ VE VÝUCE DĚJEPISU	174
40.1. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	174
40.2. MÍSTO HISTORIE ŽEN V ČESKÉ HISTORIOGRAFII	174
40.3. GENDER HISTORY V DĚJEPISNÝCH UČEBNICÍCH.....	175
40.4. NĚKTERÉ MOŽNOSTI ZPŘÍSTUPNĚNÍ ŽENSKÉ TEMATIKY V HODINÁCH DĚJEPISU.....	176
40.5. HISTORIE DĚTSTVÍ.....	177
40.6. MATERIÁLY K PREZENTACI HISTORIE DĚTSTVÍ VE VYUČOVÁNÍ	178
NÁMĚTY PRO SEMINÁRNÍ ÚKOLY	179
SEZNAM LITERATURY	180
SEZNAM POUŽITÝCH IKON	185
SEZNAM PŘÍLOH	187
PŘÍLOHY	189